KONTAKT

Adresse
Kristeligt Dagblad
Vimmelskaftet 47
1161 København K

Telefon 33 48 05 00
Fax 33 48 05 02
post@k.dk

Giro 6 40 01 24

Reg. nr. 1195, ISSN 0904-6054

Abonnementsservice
Telefon: 33 48 05 05
lørdag dog 33 48 05 00
Fax: 33 48 05 01
www.k.dk/abonnement

Annoncer
Telefon: 33 48 05 00
Fax: 33 48 05 01
annonce@k.dk

Ekspedition
mandag til fredag kl. 8.30–16
lørdag kl. 8.30–12

Ansvarshavende chefredaktør og adm. direktør Erik Bjerager

Medredaktør Michael Ehrenreich
indland@k.dk

Nyhedschef Jeppe Duvå
redsek@k.dk

Kirkeredaktør Anders Ellebæk Madsen
kirke@k.dk
historie@k.dk
ide@k.dk

Udlandsredaktør Henrik Brun
udland@k.dk

Debat- og kronikredaktør Jakob Holm
debat@k.dk
kronik@k.dk

Kulturredaktør Michael Bach Henriksen
kultur@k.dk

Liv & Sjæl-redaktør Karin Dahl Hansen
livogsjael@k.dk
familieliv@k.dk
seniorliv@k.dk
sundhed@k.dk

Politisk redaktør
Henrik Hoffmann-Hansen
indland@k.dk

Rejseredaktør Mie Petersen
rejser@k.dk

Navnemedarbejder Søren Kronholm
navne@k.dk

Salgs- og marketingdirektør
Joachim Langagergaard

Abonnementschef
Kashmir Christensen

Annoncechef Pernille Gram

Onlinechef Troels B. Jørgensen

Distributionschef
Jørgen Schmidt

Kristeligt Dagblad på nettet
www.k.dk
www.kristendom.dk
www.religion.dk
www.etik.dk
www.kirku.dk
www.foredragslisten.dk
www.eftertanke.dk
www.mindet.dk
www.bogbasen.dk
www.hjertedating.dk

Citater fra avisen
Artikler i Kristeligt Dagblad må gerne citeres, hvis det sker inden for citatreglerne med angivelse af Kristeligt Dagblad som kilde. Erhvervsmæssig affotografering af avisens tekst, billeder og andre illustrationer samt annoncer er ikke tilladt.

MIX Papir fra ansvarlige kilder FSC® C028215

Kristeligt Dagblad er trykt på FSC-certificeret papir, der støtter bæredygtigt skovbrug verden over.

Indiens kastesystem hænger fast i fortiden

Trods moderne fremstød halter Indien bagud, når det gælder helt basale menneskerettigheder. Over 200 millioner kasteløse indere lever under umenneskelige forhold. Et moderne Indien har lang vej, mener en af de førende kvindelige dalit-ledere

AF MARIE LOUISE HAGEMEISTER
hagemeister@k.dk

Med bare hænder fjerner de afføring fra gaden, bortskaffer dyre- og menneskelig og bliver betragtet som urørlige.

Sådan er virkeligheden for de over 200 millioner dalitter i Indien, der ikke hører ind under de traditionelle hovedkategorier i det indiske kastesystem. De lever på samfundets bund, har ingen status overhovedet og har meget få muligheder for at stige op derfra.

Det fortæller den 42-årige Manjula Pradeep, som er direktør for organisationen Navsarjan Trust, der kæmper for dalitters rettigheder på græsrodsniveau, og er en af Indiens få kvindelige dalitledere. Hun er med organisationen i Danmark for at deltage i den danske søsterorganisation IDSN's bestyrelsesmøde. Kristeligt Dagblad har talt med hende.

Manjula Pradeep er selv dalit og har kæmpet en hård kamp for at nå til, hvor hun er i dag. For ikke alene er hun dalit, hun er også fattig, og så er hun kvinde. Tre faktorer, der placerer hende allerlavest i det indiske samfund. Hendes familie har slået hånden af hende, og hun er blevet tævet og seksuelt misbrugt. Alligevel er hun blevet uddannet jurist og hjælper i dag tusindvis af dalitter til at løfte sig fra samfundets bund.

▲ Manjula Pradeep er direktør for organisationen Navsarjan Trust, der kæmper for dalitters rettigheder. Hun er selv dalit, og selvom hun møder stor respekt for sit arbejde overalt i verden, slipper hun aldrig af med sin lavstatus som dalit. Hun har arbejdet i organisationen i 19 år og været direktør siden 2004. – Foto: Cæciliie Philipa Vibe Pedersen.

Selvom den indiske regering officielt har forbudt kastesystemet og siden 1948 har indført love, der reserverer studiepladser og offentlige job til de kasteløse eller dalitterne, er det stadig et kæmpe problem. Kastesystemet i Indien har eksisteret i 3000 år. Højkastefolk som brahminer står øverst i systemet, og nederst i hierarkiet er altså dalitterne, og ifølge hinduismen kan de intet gøre for at ændre deres situation.

> **Hvordan kan Indien blive betragtet som moderne**, når mennesker stadig bliver sat til at fjerne afføring og ikke få løn for det? Hvis Indien skal blive moderne, skal landet og politikerne indse, erkende og ændre de store forskelle, der stadig er i samfundet. Og det gør de ikke.
>
> MANJULA PRADEEP, DIREKTØR FOR ORGANISATIONEN NAVSARJAN TRUST, DER KÆMPER FOR DALITTERS RETTIGHEDER

Hinduismen betragter deres status som et udtryk for, at de har gjort noget forkert i et tidligere liv og nu straffes for det. Millioner af dalitter er derfor gennem årene konverteret til kristendommen eller buddhismen i et forsøg på at komme ud af deres fastlåste sociale situation, men ofte oplever de alligevel diskrimination.

Manjula Pradeep og hendes familie har ændret navn i forsøg på at komme ud af deres lavstatus, men et navneskifte er ofte ikke nok:

"Alle vil vide, hvem du er, og de bliver ved med at spørge til det, til de finder ud af det. Så selvom man skifter navn, er det ikke muligt at skifte status, for så vil de bare vide, hvem ens familie er, og hvilken landsby man kommer fra. Prædikatet er umuligt at komme af med."

I øjeblikket løber der i København et kæmpe arrangement af stablen, "India Today – Copenhagen Tomorrow", som fokuserer på indisk kunst, kultur og videnskab.

Formålet er at gøre danskerne bekendt med det moderne Indien. Men at kalde Indien moderne er helt forkert, mener Manjula Pradeep:

"Hvordan kan Indien blive betragtet som moderne, når mennesker stadig bliver sat til at fjerne afføring og ikke få løn for det? Hvis Indien skal blive moderne, skal landet og politikerne indse, erkende og ændre de store forskelle, der stadig er i samfundet. Og det gør de ikke."

Udover politikerne spiller medierne en stor rolle, for at Indien kan udvikle sig og begynde at tage afstand fra den horrible behandling af dalitterne, mener Manjula Pradeep. Medierne har nemlig mulighed for at sætte fokus og ord på uretfærdighederne. Men da mange af aviserne i Indien hører ind under politiske partier, er det vanskeligt for dalitorganisationerne at komme til orde, og der opstår censur.

"I starten beskrev medierne os som dyr, men så indså de, at vi gjorde en forskel og begyndte at skrive positivt om os. Men der er stadig mange politikere, der prøver at forhindre medierne i at skrive om dalitterne, fordi de helst vil holde problemerne skjult og få Indien til at fremstå som moderne og demokratisk. Så der er lang vej endnu."

Men en af de største udfordringer er imidlertid at få dalitterne til at ændre syn på sig selv. De er blevet opdraget til, at de ikke er noget værd, og af den grund accepterer de deres rolle som uværdige. Og det kan tage generationer, før det kan blive ændret.

"Vores håb er børnene, og derfor er det dem, vi arbejder meget med i organisationen. Børn er påvirkelige, og hvis vi kan få dem til at tænke anderledes og bedre om sig selv, så er det første skridt taget. For hvis der virkelig skal gøres op med problemet, så skal der først og fremmest ændres på tankesættet. Hos dalitterne selv og politikerne."

Men regeringen og det såkaldte indiske civilsamfund benægter altså stadig, at der er et problem, og det har man gjort siden uafhængigheden i 1948. I et sådant perspektiv; hvad er så dine forventninger til fremtiden?

"Jeg bliver nødt til at tænke positivt, for ellers vil der aldrig ske en forandring. Jeg bliver nødt til at bevare håbet om, at alle indere i fremtiden bliver stolt af deres herkomst. Der er sket meget bare de seneste 10 år – det er små skridt, men bedre end ingen."

DALITTER

▶ Dalitter er personer uden for de fire traditionelle hovedkategorier af kaster: brahminer, kshatriyaer, vaishyaer og shudraer, i det indiske kastesystem. De kasteløse er placeret nederst i kastehierarkiet og udgør cirka 16 procent af Indiens befolkning. Kasteløse er traditionelt beskæftiget med fiskeri, garvning eller bortskaffelse af døde dyr og mennesker; erhverv, som anses for religiøst urene.

KILDE: DEN STORE DANSKE ENCYKLOPÆDI

Landmænd i krise efterspørger hjælp

Mange landmænd er så hårdt pressede, at de har opgivet jeg klarer mig selv-holdningen og ringer til en ny social krisetelefon

AF MARIA EVALD
indland@k.dk

Selvom landmænd er robuste folk, kan også de få brug for hjælp til at håndtere psykiske og sociale problemer, når de trues af konkurs. Derfor søger flere og flere hjælp til at løse deres problemer. Midt i den travle høsttid og i øvrigt inden for de seneste fem måneder har flere end 50 landmænd med store besætninger ringet til landbrugets nye landsdækkende krisehotline.

"Jeg tror, vi desværre kun har set toppen af isbjerget, og at mange flere landmænd vil ringe til os henover efteråret," siger socialkonsulent Susanne Sander fra LandboNord.

Hun er en af de fem socialrådgivere fra Dansk Landbrugsrådgivning, der sidder ved krisetelefonen. Opkaldene kommer typisk fra landmænd, som netop har fået besked fra banken om, at bedriften begæres konkurs.

Både mælke- og svineproducenter ringer. Flest ringer fra Fyn, Midtjylland og Sønderjylland, men også fra Sjælland og Nordjylland. Socialrådgiverne lytter og hjælper konkret med, hvad landmanden skal stille op.

"Når folk ringer ind til os, er de i deres følelsers vold. De græder, mange føler sig forrådt af deres bank, nogle er frustrerede over de forringede rammevilkår, nogle snakker om at stikke af fra det hele eller ligefrem tage deres eget liv. Først og fremmest lytter vi til dem. Vi prøver at lave nogle rammer om det kaos, der har ramt dem, og hjælpe dem til, hvad næste skridt kan være," siger Susanne Sander.

Krisehjælpen er etableret, fordi flere og flere landmænd oplever at få sociale og psykiske problemer som følge af den økonomiske krise.

"Når man mister et landbrug, er det ikke kun ens arbejde, der ryger, men også ens identitet og familiens hjem. Det har tidligere vist sig, at konkurser kan føre til meget tragiske situationer. I mange tilfælde er landmandens familie også hårdt ramt af den forestående konkurs," fortæller Susanne Sander og fortsætter:

"Nogle skal have tid hos deres læge, så de kan blive visiteret til sygedagpenge eller få en henvisning til en psykolog, fordi de hverken har sovet eller spist i flere dage. Nogle skal have hjælp til at finde ud af, om de kan få understøttelse, sygedagpenge eller kontanthjælp, og hvordan man griber sådan noget an."

I de 18 år, Susanne Sander har været ansat som socialkonsulent hos LandboNord, har hun ikke før oplevet så langvarig en krise.

"Typisk har de folk, vi snakker med, kæmpet rigtig længe og rigtig bravt, og nu er de bundulykkelige," fortæller hun og tilføjer, at formålet med krisehjælpen er at hjælpe de landmænd, der har det allerværst, og sikre, at krisen ikke går ud over mennesker og dyr.

KRISEHJÆLPEN

▶ Krisehjælpen til landmændene består af tre ydelser: En hotline, hvor socialkonsulenter sidder parat klokken 9-12 alle hverdage på telefonnummer 7020 0442. De kan lytte og give socialrådgivning her og nu. De kan desuden visitere landmanden videre til en anden ydelse: En startpakke med op til fem timers socialrådgivning telefonisk eller ansigt til ansigt. Startpakken gives kun til landmænd, der ikke selv er i stand til at betale for socialrådgivning. Sidst, men ikke mindst, er der også mulighed for at deltage i en erfagruppe, hvor mennesker inden for branchen kan udveksle erfaringer.

Vejret

VEJRET I MORGEN FREDAG DEN 21. SEPTEMBER

▶ I den nordlige del af landet mest tørt med nogen sol, mens de sydlige egne får skyet vejr med regn af og til. Temperaturer mellem 10 og 15 grader, og jævn til frisk vind fra forskellige retninger.

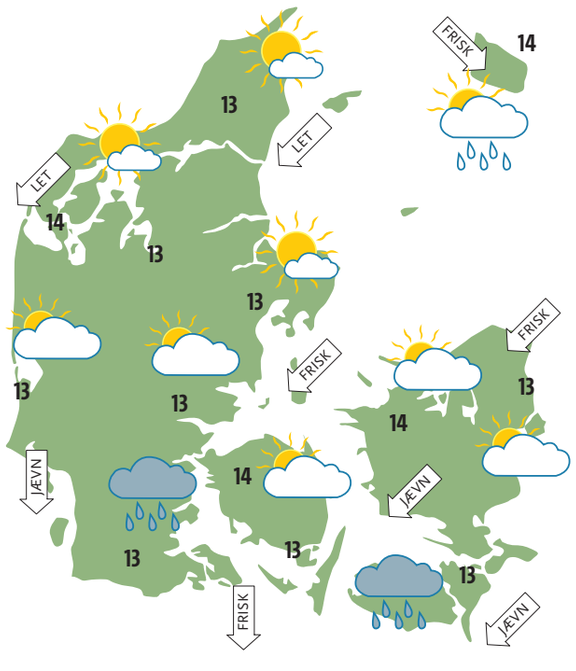

VEJRET DE NÆSTE FEM DAGE

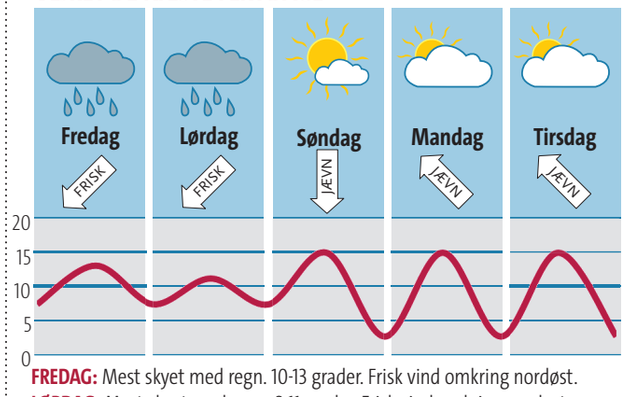

FREDAG: Mest skyet med regn. 10-13 grader. Frisk vind omkring nordøst.
LØRDAG: Mest skyet med regn. 8-11 grader. Frisk vind omkring nordøst.
SØNDAG: Tørt vejr med en del sol. 12-15 grader. Jævn vind omkring nord.
MANDAG: Tørt vejr med nogen sol. 12-15 grader. Jævn vind fra sydøst.
TIRSDAG: Tørt med lidt eller nogen sol. 12-15 grader. Jævn sydøstlig vind.

Temperaturer i Danmark i september

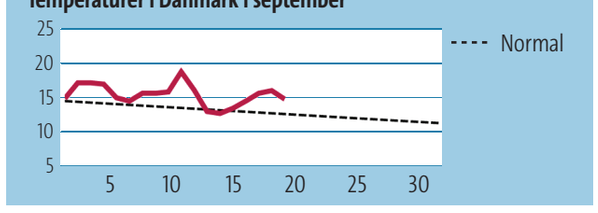

VEJRET I EUROPA I MORGEN

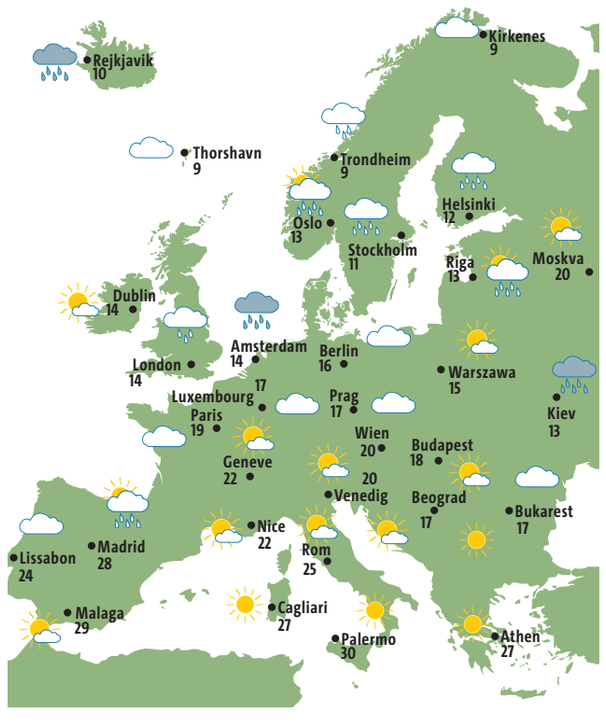

TEMPERATURER VERDEN RUNDT I MORGEN

Antalya	31	solrigt	Nairobi	27	solrigt
Bangkok	32	tordenbyge	New Delhi	35	solrigt
Barcelona	24	let skyet	New York	23	solrigt
Beijing	24	skyet	Nuuk	5	skyet
Buenos Aires	18	solrigt	Oslo	13	regnbyge
Hongkong	30	regnbyge	Ottawa	20	letregn
Istanbul	18	regnbyge	Phuket	30	byger
Jerusalem	27	solrigt	Rio de Janeiro	31	let skyet
Johannesburg	25	regnbyge	Santiago	21	solrigt
Kabul	26	solrigt	Singapore	30	byger
Kairo	32	solrigt	Stockholm	11	regn
Kanariske Øer	29	solrigt	Sydney	25	solrigt
Kangerlussuaq	5	regn	Teheran	31	solrigt
Lagos	27	byger	Tokyo	27	byger
Los Angeles	28	let skyet	Vancouver	21	skyet
Mexico City	23	skyet	Washington DC	26	solrigt
Miami	29	byger	Wellington	12	skyet
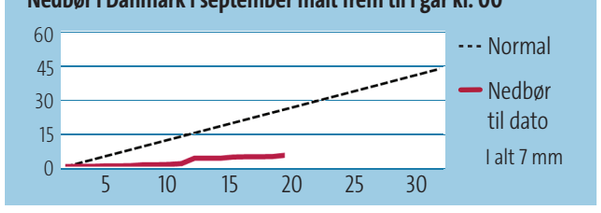
Nedbør i Danmark i september målt frem til i går kl. 00